

حق به جانب بودن

محصول ساز و کار اقتصاد فوتبال ایران

چرا تراکتور دوست دارد حرفش را بخوانند؟

سرمقاله

فرشاد کاس نژاد @Farshadcasnejad

موضع باشگاه‌های خصوصی درباره تعطیلی یا برگزاری لیگ برتر در روزهای شیوع کرونا نشان می‌دهد که ساز و کار رایج اقتصادی در فوتبال ایران باشگاه‌داری را تا چه اندازه زیان آور کرده است. باشگاه‌داری در ایران هیچ شباهتی به یک فعالیت اقتصادی ندارد و سرشار از هزینه و زیان است. زیان‌هایی که هر روز با افزایش قیمت‌ها برای فوتبال مرگبار می‌شوند.

این فشار اقتصادی بر فوتبال که برآمده از سیاست‌های باشگاه‌داری و سیاست‌های اقتصادی رایج در ورزش حرفه‌ای ایران است، باشگاه‌ها را دچار موضع‌گیری‌های حق به جانب می‌کند. باشگاه خصوصی مثل تراکتور از تهدید به کناره‌گیری از لیگ برتر ابایی ندارد، مالک باشگاه با هزینه‌های بی‌بازگشت در فوتبال خود را صاحب حق اعتراض به همه چیز می‌داند و دوست دارد به بقیه بفهماند که حضورش در فوتبال را باید قدر بدانند و حرفش را بخوانند. این نه فقط محصول نگاه غیر حرفه‌ای مالک خصوصی، بلکه برگرفته یا زاینده شرایط حاکم بر فوتبال ایران است.

همین دیروز در خبرها محاسبه کرده بودند که اگر پرسپولیس در فصل جاری قهرمان شود، ۲۰ میلیارد تومان بیشتر متضرر می‌شود، چون قرارداد‌های بازیکنان پرسپولیس مثل اغلب تیم‌های دیگر گزینه‌های افزایشی دارد که با قهرمانی تیم فعال می‌شود. در فوتبال ایران حتی قهرمانی خالق درآمدهای تازه نیست و فقط به بار هزینه‌های افزایش و باشگاه قهرمان را ۲۰ میلیارد تومان بیشتر دچار زیان می‌کند. مالک باشگاه نساجی قائمشهر نیز چند روز پیش گفته بود که از ابتدای فصل تا امروز ۳۰۰ میلیون درآمد داشته و ۴۰۰ میلیون جریمه انضباطی پرداخت کرده است. چه پرسپولیس با مالکیت دولتی و چه نساجی با مالکیت خصوصی، چه پرسپولیس با گستردگی طرفدارانش و چه نساجی به عنوان تیمی کوچک از یک شهر کوچک، همه با هم در یک پروژه زیان‌آور بازی می‌کنند و هر که بامش بیش، برف زیان نیز بیشتر بر بامش می‌بارد.

چنین بلبشویی را در باشگاه‌داری تا همیشه نمی‌توان ادامه داد. دیگر همه در فوتبال ایران فهمیده‌اند که با این حجم از زیان‌هایی که به بار می‌آیند، نه بخش خصوصی رغبتی برای حضور در این کارزار دارد و نه دولت می‌خواهد از پس هزینه‌ها برآید. دو باشگاه استقلال و پرسپولیس نزدیک به ۸۰۰ میلیارد تومان بدهی انباشته، زیان و بدهی مالیاتی دارند و این رقم هر سال می‌تواند بزرگ‌تر باشد. غم‌انگیزترین و آخرین نمونه‌اش اینکه قهرمانی پرسپولیس یعنی ۲۰ میلیارد زیان بیشتر.

مالک خصوصی در فوتبال ایران چهره ناواری مثل زنوزی است که ارقام عجیب و غریبی را در مقایسه لیگ ایران ولایک‌والیگ برتر به زبان می‌آورد: «انگلیس حدود دو هزار میلیارد و ۲۵۰ میلیون یورو و اسپانیا ۱۸۰۰ میلیارد یورو از طریق حق پخش تلویزیونی درآمد دارند، ما را با چه کسی مقایسه می‌کنند؟» زنوزی اعداد و ارقام بیراهی را به بحث می‌گذارد و طبق گزارش سایت بازار ورزش ۱۸۰۰ میلیارد یورویی که او به عنوان درآمد تلویزیونی لالیگا ذکر کرده حتی از تولید ناخالص داخلی اسپانیا هم بیشتر است! تولید ناخالص داخلی اسپانیا حدود ۱۴۰۰ میلیارد یورو است. درآمد لالیگا از فروش حقوق پخش مسابقات ۱/۶ میلیارد یورو در سال است. یعنی ۱۶۰۰ میلیون یورو. لیگ برتر انگلیس هم که گران‌ترین حقوق پخش یک لیگ فوتبال را دارد، درآمد سالیانه‌اش از این محل ۳/۲ میلیارد یورو است. ۳۲۰۰ میلیون یورو. دو هزار میلیارد و ۲۵۰ میلیون یورویی که آقای زنوزی گفته در حد تولید ناخالص داخلی بریتانیا است!

اما فارغ از این خطاهای محاسباتی و آمار و ارقام بی‌ربط مالک تراکتور، آنچه می‌تواند در فوتبال ایران خطرناک و خائن‌سوز باشد، همین نگاه و موضع است که مالک باشگاه خصوصی خود را در موقعیتی می‌بیند که بتواند خودرأی باشد یا بتواند با خواست‌اندیشی حرف بزند. این عاقبت خصوصی‌سازی در فوتبالی است که مقدمات فعالیت سالم بخش خصوصی واقعی را فراهم نمی‌کند و فرمان خصوصی‌سازی برایش صادر می‌کند. باشگاه‌هایی که تا خرخره غرق در بدهی هستند و ای‌اف‌سی هر لحظه می‌تواند مجوز حرفه‌ای آنها را به دلیل همین متعهد نبودن در امور مالی باطل کند، چگونه می‌توانند وارد مرحله خصوصی‌سازی شوند. بخش خصوصی هم وقتی وارد این فوتبال شود، شما با مالک تراکتور مواجه می‌شوید که لابد با خود می‌گوید «زیان می‌کنم، پس می‌توانم هر تصمیمی بگیرم و به هر کج راه‌های قدم بگذارم.»

برگزاری مسابقات فوتبال در گرو بررسی روزانه وضعیت شیوع بیماری در شهرها

فولاد – استقلال تحت تأثیر شرایط اهواز

گزارش اختصاصی

ستاد ملی مبارزه با کرونا اعلام کرده بود که به جز خوزستان و بخش‌هایی از سیستان و بلوچستان، شیوع کرونا در سایر استان‌های کشور مدیریت شده است. وضعیت قرمز خوزستان در هفته‌های اخیر و همزمانی این اتفاق با صدور مجوز برای شروع تمرینات تیم‌های فوتبال و برگزاری لیگ اما به یک دغدغه برای باشگاه فولاد خوزستان و تیم‌هایی تبدیل شده بود که قرار است با فولاد در اهواز بازی کنند. به خصوص که در اولین هفته بعد از شروع مجدد لیگ، تیم فوتبال فولاد خوزستان باید در اهواز به مصاف استقلال برود. وضعیت قرمز اهواز اما نگرانی‌ها را بابت سلامتی اعضای دو تیم در صورت برگزاری این مسابقه افزایش داده است. آیا بعد از مهلت ۴ هفته‌ای تمرینات و یا تصمیم برای شروع لیگ، این بازی در اهواز برگزار خواهد شد؟ وضعیت سایر شهرها به چه صورت خواهد بود و در صورتی که تا آن زمان وضعیت بیماری در شهرهای دیگر وخیم شده باشد، باز هم نظر ستاد ملی مبارزه با کرونا، برگزاری مسابقات است؟

کیانوش جهانپور، سخنگوی ستاد ملی مبارزه با کرونا در گفت و گو با ایران ورزشی در پاسخ به این سؤال می‌گوید: «ستاد ملی مبارزه با کرونا تا دو هفته آینده به طور مرتب وضعیت خوزستان را مورد بررسی قرار می‌دهد و در صورتی که شرایط این استان همچنان قرمز باشد، تصمیمی گرفته می‌شود که به نفع سلامت مردم باشد.»

خطر جدی لغو مجوز حرفه‌ای سرخابی‌ها

روزنامه اقتصادیه عربستان از تصمیم جدی کنفدراسیون آسیا و بیشتر شدن سختگیری‌ها در ارتباط با مباحث مالی باشگاه‌ها خبر داده است. این روزنامه اعلام کرد: «کنفدراسیون فوتبال آسیا قصد دارد هر باشگاه آسیایی را که به دلیل شکایت بازیکنان و مربیان خود به خاطر عدم دریافت یا تأخیر در دریافت مطالباتشان در فیفا جریمه می‌شود از اعطای مجوز حرفه‌ای برای حضور در لیگ قهرمانان آسیا محروم کند.»

کنفدراسیون فوتبال آسیا چند سالی است که در

کیانوش جهانپور به ایران ورزشی می‌گوید: «در صورتی که شرایط خوزستان تا دو هفته آینده همچنان قرمز باشد، تصمیمی گرفته می‌شود که به نفع سلامت مردم باشد.»

این موضوع درباره سایر شهرها هم البته به همین ترتیب خواهد بود. وضعیت شهرهایی مثل تهران یا تبریز و سایر شهرهایی که مسابقه فوتبال حاضر مدیریت شده و آمار مرگ و میر نسبت به ماه‌های قبل کاهش داشته است اما حتی شرایط این شهرها هم به صورت روزانه بررسی می‌شود. در واقع صدور مجوز برای شروع تمرینات تیم‌های فوتبال و ادامه لیگ برتر و لیگ دسته یک، همچنان در گرو شرایط کشور برابر شیوع ویروس کروناست. ستاد ملی مبارزه با کرونا به طور روزانه وضعیت شهرها و

استان‌های مختلف را مورد بررسی قرار می‌دهد و در صورتی که در شهرهای محل برگزاری مسابقات وضعیت قرمز باشد یا به هر ترتیبی سلامت بازیکنان و سایر برگزارکنندگان مسابقات را تهدید کند، درباره برگزاری آن مسابقه تصمیم‌گیری تازه‌ای خواهد شد. این موضوع می‌تواند باعث شود که همچنان درباره برگزاری مسابقات، قطعیتی وجود نداشته باشد. همانطور که می‌بینیم حتی در میان نهاد‌های تصمیم‌گیرنده درباره برگزاری مسابقات هم هیچ کس مسئولیت تصمیم‌گیری نهایی درباره برگزاری مسابقات را بر عهده نمی‌گیرد. ستاد ملی مبارزه با کرونا، وزارت ورزش و فدراسیون پزشکی – ورزشی بارها در مصاحبه‌های مختلف اعلام کرده‌اند که مجوز شروع بازی‌ها صادر شده اما تصمیم‌گیری نهایی در این رابطه بر عهده فدراسیون فوتبال و سازمان لیگ است. از طرفی فدراسیون فوتبال و سازمان لیگ هم همیشه تأکید دارند که تابع تصمیم فدراسیون پزشکی – ورزشی و ستاد ملی مبارزه با کرونا هستند.

گرچه آخرین تصمیم در این رابطه، برگزاری لیگ بوده و همین تصمیم هم با واکنش و نامه تهدیدآمیز تعدادی از باشگاه‌ها مبنی بر خودداری از حضور در لیگ بوده است اما این اصل مهم را نباید فراموش کرد که تغییر وضعیت شیوع ویروس کرونا در کشور می‌تواند تصمیم‌گیری درباره برگزاری هر یک از مسابقات را تغییر دهد.

نامه‌ها به کجا ارسال شده؟

از انتشار نامه ۴ باشگاه لیگ برتری مبنی بر اینکه تمایلی به حضور در مسابقات ندارند، چند روزی می‌گذرد اما در این مدت هنوز هیچ یک از نهاد‌های مسئول واکنشی جدی نسبت به این تهدید نشان نداده‌اند. جالب اینجاست که هم وزارت و هم فدراسیون اعلام کرده‌اند که این نامه را دریافت نکرده‌اند. معاون وزارت ورزش روز جمعه اعلام کرده بود که نامه‌ای از این باشگاه‌ها دریافت نکرده است. حالا هم فدراسیون فوتبال تأکید داشته که نه نامه‌ها و نه رونوشت آنها به فدراسیون فوتبال نرسیده است! سؤال اینجاست که آیا این نامه‌ها فقط در فضای مجازی منتشر شده‌اند؟